

Diskoerse oor heling binne 'n narratief-pastorale benadering.

deur

Jan Johannes Jacobus Putter

Voorgelê ter vervulling van die graad

Philosophiae Doctor

aan die Universiteit van Pretoria

Fakulteit Teologie: Departement Praktiese Teologie

Studieleier: Prof J C Müller

2005

Dankbetuigings

Ek wil graag my opregte dank aan die volgende persone en instellings betuig:

Aan my promotor Prof. JC Müller, dankie vir die aanmoediging, leiding en ondersteuning. U het my lewe verryk, dankie daarvoor.

Hennah Larkins vir die taalversorging en gesprekke oor die inhoud en die korrektheid daarvan.

Thea Heckroodt en Retha Kruidenier vir uitstekende diens en ondersteuning.

My vrou Corlia vir ondersteuning en gesprekke oor die onderwerp. Al jou hulp met bronne en die logiese gebruik daarvan. Cayla – my tweejarige dogtertjie - wat die bronne opgestapel het om 'n trap mee te bou en soms uit lus vir speel my weggerokkel het voor die rekenaar. Hanske - ons baba - wat nagte vanuit sy stoeltjie my aangestaar het terwyl ek op die rekenaar werk. Julle is my inspirasie.

My ouers, skoonouers, broer, susters, skoonfamilie en vriende vir ondersteuning.

Humansdorp Oos Gemeente vir studieverlof, ondersteuning en begrip.

Soli Deo Gloria

Opsomming

Diskoerse oor heling binne 'n narratief-pastorale benadering

In hierdie navorsing word fiksie as metafoor benut. Eie aan die metafoor van fiksie, is deelnemende aksienavorsing die komponent wat mense deel van die navorsing maak. Diskoerse oor heling word nagevors, deur na verskillende verhale, geskrewe bronne, gevallestudies en kundige standpunte te luister. 'n Wye navorsingshorison word hier aangebied, deur van verskeie wetenskaplike dissiplines gebruik te maak. In die aanbieding van verhale word 'n diversiteit aangebied om die tema van heling vanuit 'n wye horison te verstaan.

Dit is duidelik vanuit die beskrywing van diskoerse en wetenskaplike dissiplines, dat genesing een van die modewoorde van ons tyd geword het, en altyd was. Daar is wyd uiteenlopende diskoerse oor genesing, wat van mediese tot teologiese perspektiewe, en selfs die alternatiewe wissel. Hierdie diskoerse word deur fragmentering van die mens, wat in 'n ivoortoring leef, gekenmerk, en tot absolute waarheid, en dialoog wat alternatiewe inhibeer, verhef. Die navorsing word binne 'n postmoderne era gedoen, en die eienskappe van die era word hier benut. Diskoerse in die ivoortoring word gedekonstrueer en gewantrou. Alternatiewe word ondersoek, en unieke uitkomst nagestreef.

Met die verskyning van alternatiewe metodes, word die huidige diskoerse uitgenooi om in kritiese dialoog daarmee te tree. Alternatiewe diskoerse nooi huidige diskoerse in die ivoortoring uit om meer holisties te dink. As uitvloeisel van die dialoog word die woord heling, as vertrekpunt, wat in die totale holistiese mens, en nie fragmentering van die mens, geïnteresseerd is nie, voorgestel. Heling nooi metafore soos gebrokenheid, 'n unieke lewensuitkyk, persoonlike verdieping en soeke na alternatiewe in, om betekenis aan lyding en siekte te gee. Heling nooi siek mense verder uit om eerstens in die Skrif, wat normaalweg

laaste geraadpleeg word, betekenis te soek, en daarna huidige en alternatiewe benaderinge te ondersoek.

Die klimaks van die navorsing beskryf unieke diskoerse oor heling: Siekte moet omhels word, dit is deel van die menslike bestaan. Gebrokenheid word as vertrekpunt teenoor die illusie van 'n Utopia-genesing voorgestel. Alternatiewe metodes kan omhels, en aanvullend tot die pastorale situasie aangewend word.

Summary

Discourse of healing in a narrative- pastoral approach

Fiction is used as a metaphor to do research. As part of this metaphor people is used to do research with and not about. The stories told are listened to and brought into conversation with written resources, case studies and expert voices. A wide horizon is suggested by the using of different scientific disciplines. The stories used is diverse in nature to complement the discription of healing in all its facets.

When one listens to the discourses carefully one will realise that healing is one word of fashion in our times and has been in the past. The discourses about healing differ range from a medical, to a theological and even alternative perspective. These discourses tend to fragment the human into smaller parts, which is elevated into a ivory tower to absolute truth. This research is done within a postmodern era which invites researchers to question absolute truths and search for unique outcomes.

The emerging of alternative methods invites current discourses to conversation. Alternative discourses invite ivory tower discourses to think in terms of holism. An unique outcome of this dialogue is the new and fresh understanding of healing as a word which includes the person as a whole and not a fragmented object. Healing invites metaphors like brokennes, a unique perspective on life, personal deepening and the search for alternatives as part of the meaning given in a spesific situation. Healing invites sick people to conversate with the Scripture first and seek current and alternative discourses thereafter.

The climax describes a unique discourse of healing by embracing illness as part of human existence. Brokennes is used as a point of departure in contrast with the illusion of Utiopian healing. Alternative methods can be embraced and used in the pastoral situation.

INHOUDSOPGAWE

HOOFSTUK 1 - Navorsingsbegroning

1	<i>Volmaakte skrywers skryven niet...</i>	1
2	Wat beteken diskoers?	3
2.1	Stemme	3
2.2	Alternatiewe stemme	6
2.3	Heling of genesing?	10
2.4	Gevolgtrekking	13
2.5	Doelstelling	14
3	Praktiese teologie	14
4	'n Narratiewe benadering	19
5	Narratiewe navorsing	23
5.1	Posisionering en begrensing	23
5.2	Van speurder na swerwer	25
5.3	Metodologie	26
5.3.1	Die geldigheid van navorsing	30
5.3.1.1	Transparansie	30
5.3.1.2	'Consistency-Coherence'	30
5.3.1.3	'Communicability'	31
5.3.2	'n Metafoor	32
5.3.2.1	Navorsing as aksie	32
5.3.2.2	Navorsing as narratief	32
5.3.2.3	Navorsing as fasilitering	32
5.3.2.4	Navorsing as verantwoordelikheid	33
5.4	Taal en betekenis	33
5.5	Onderhoude	37
5.6	Narratief en ander navorsingsmetodes	38
5.7	Die navorsingsmodel	40
5.7.1	<i>Action</i>	40

5.7.2	<i>Background</i>	41
5.7.3	<i>Development</i>	41
5.7.4	<i>Climax</i>	42
5.7.5	<i>Ending</i>	43
6	My verhaal	43
7	My lewensverhaal	45
8.	Gevolgtrekking	47

HOOFSTUK 2 – Verhale oor heling

1	Padkaart	48
2	Verhale oor heling	49
2.1	Die storie van 'n geestelike berader	52
2.1.1	Waarom ek die persoon gekies het	52
2.1.2	Storie 1: Inleiding	52
2.1.3	Die oorsprong van siekte	53
2.1.4	God se wil en siekte	54
2.1.5	Tekste as voorbeeld	54
2.1.6	Gevolgtrekking	56
2.1.7	Wat het ek gehoor?	58
2.1.8	Ek wonder	59
2.1.9	Reaksie: My eie getuienis oor genesing	59
2.1.10	Wat het ek gehoor?	61
2.2	'n Storie van kanker	62
2.2.1	Waarom ek die persoon gekies het	62
2.2.2	April 2000 – Die begin van die siekte	62
2.2.3	Wat het ek gehoor?	64
2.3	Die storie van 'n mediese dokter	65
2.3.1	Waarom ek die persoon gekies het	65
2.3.2	Storie 3 –Genesing	65
2.3.3	Wat het ek gehoor?	67
2.3.4	Ek wonder	67

2.3.5	Reaksie	67
2.3.6	Wat het ek gehoor?	68
2.4	Die storie van 'n predikant	68
2.4.1	Waarom ek die persoon gekies het	68
2.4.2	Storie 4	68
2.4.3	Wat het ek gehoor?	70
2.4.4	Ek wonder	70
2.4.5	Reaksie	71
2.4.6	Ek wonder	72
2.5	Die storie van psigose	72
2.5.1	Waarom ek die persoon gekies het	72
2.5.2	Storie 5	73
2.5.3	Wat het ek gehoor?	77
2.5.4	Ek wonder	77
2.5.5	Genesing van onaangename ervarings	77
2.5.6	Wat het ek gehoor?	80
2.6	Die storie van ekseem	80
2.6.1	Waarom ek die persoon gekies het	80
2.6.2	My ervaring van siekte en gesondheid	80
2.6.3	Wat het ek gehoor?	82
2.7	Die storie van natuurlike hulpmiddels tot genesing	82
2.7.1	Waarom ek die persoon gekies het	82
2.7.2	Storie 7	83
2.7.3	Wat het ek gehoor?	85
2.8	Die storie van 'n verpleegster	85
2.8.1	Waarom ek die persoon gekies het	85
2.8.2	Heling	85
2.8.3	Wat het ek gehoor?	86

2.9	Die storie van Diena	87
2.9.1	Hoekom ek die storie insluit	87
2.9.2	Die storie van Diena	87
2.9.3	Ek wonder	88
2.10	'n Storie oor MIV/Vigs	88
2.10.1	Waarom ek die verhaal vertel	88
2.10.2	Die storie van Anna	88
2.10.3	Wat het ek gehoor?	90
2.11	Getuienis van beroerte en 'n breintumor	90
2.11.1	Waarom ek die verhaal insluit	90
2.11.2	'n Getuienis	91
2.11.3	Wat het ek gehoor?	96
3	Ek luister na wat ek gehoor het	96
3.1	Diskoerse wat ek gehoor het	97
3.2	Unieke stories	100
3.2.1	Die 'dagga' tannie	101
3.2.2	Die kunstige dame	102
4	Gevolgtrekking	102

HOOFSTUK 3 – 'n Teologiese diskoers oor heling

1	Een tema, menige stemme	103
1.1	Die postmoderne toedrag van sake	104
1.2	Siektes en die postmodernisme	107
2	Teologie as diskoers	111
2.1	Bybelse diskoerse oor heling	116
2.1.1	Diskoerse van geloof	119
2.1.2	Diskoerse van sonde	121
2.1.2.1	'n Gevallestudie	126
2.1.3	Diskoerse van hoop	127
2.1.3.1	'n Verhaal van hoop	132

2.1.3.2	'n Gevangene met hoop	133
2.1.4	Diskoerse van boosheid	134
2.1.4.1	'n Persoonlike ervaring van boosheid	136
2.1.4.2	<i>The devil and Miss Prym</i>	138
2.1.5	<i>The wounded healer</i>	139
2.1.5.1	Sop vir die sieke	142
2.1.6	Die diskoers van die kerk	143
2.1.7	Diskoerse van gebed	147
2.1.8	Geloofsgenesingsdienste as diskoers	150
3	Gevolgtrekking	152

Hoofstuk 4 Alternatiewe diskoerse

1	Voorveronderstelling	153
2	Pastoraat	154
3	Alternatiewe diskoerse	162
3.1	Die storie van 'n homeopaat	165
3.1.1	Waarom ek die verhaal insluit	165
3.1.2	<i>A Philosophy of healing</i>	165
3.1.3	Wat het ek gehoor?	166
3.2	Die verhaal van Caroline Myss	167
3.2.1	Waarom ek die verhaal insluit	167
3.2.2	Wat die verhaal sê	167
3.2.3	Haar eie verhaal	168
3.2.4	Haar genesingsverhaal	169
3.2.4.1	<i>Biography becomes biology</i>	171
3.2.4.2	<i>Personal power...</i>	173
3.2.4.3	<i>You alone can heal yourself</i>	175
3.2.5	Wat het ek gehoor?	176
3.3	Die verhaal van Arthur Janov	177
3.3.1	Waarom ek die verhaal insluit	177

3.3.2	Die verhaal	177
3.3.3	Waarom ons siek word	179
3.3.4	Onderdrukking	180
3.3.5	Wat het ek gehoor?	181
3.4	'n Onderhoud met 'n kundige	181
3.4.1	Waarom ek die verhaal insluit	181
3.4.2	Agtergrond	182
3.4.3	Groenpunt 1961	182
3.4.4	Helena	183
3.4.5	Die gawes is teruggetrek!	184
3.4.6	Goddelike genesing en geloofsgenesing	185
3.4.7	'n Bediening van heling	186
3.4.8	Stappe wat in ag geneem moet word vir heling	186
3.4.9	Die rol van die kerk vandag	187
3.4.10	Die rol van die kerk in Afrika	187
3.4.11	Wat het ek gehoor?	188
3.5	Voedselaanvullers en kruie	188
3.5.1	Waarom ek die verhale kies	188
3.5.1.1	Agtergrond	188
3.5.1.2	Haar verhaal	189
3.5.1.3	Wat het ek gehoor?	190
4	Gevolgtrekking	190

Hoofstuk 5 – Refleksie op refleksie

1.	Die droom is verby	192
2.	Fokusgroep	193
2.1	Die uitwerking van die navorsing op jou	195
2.2	Die invloed van die navorsing op jou verhaal van heling	196
2.3	Watter stories of wie se stories sou jy graag hier wou hoor?	197

2.4	Die unieke rigting waarin die navorsing sou (kon) ontwikkel	197
2.5	Vrae aan navorser of medenavorsers	198
2.6	Leemtes en sterk punte	198
2.7	Jou eie posisionering	199
2.8	Die bydrae van navorsing...’n eie beroepsposisie	199
2.9	Die uitwerking van die fokusgroep	199
2.10	Refleksie op refleksie van die fokusgroep	200
3	Refleksie op my eie verhaal van heling en navorsing	201
4	Navorsingsbevindinge	203
5	’n Oop einde	209
6	Afsluiting	210
	Bronnelys	211